

Tsentr Razumkova. Viina i Tserkva. Tserkovno-relihiina sytuatsiia v Ukraini 2022r. lystopad 2022r.  
URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/viina-i-tserkva-tserkovnorelihiina-sytuatsiia-v-ukraini-2022r-lystopad-2022r> [in Ukrainian]

**Котилко Я.**

Наук. керівник: **Рачинський А.**, д. держ.упр., професор  
*Навчально-науковий інституту публічного управління та державної служби  
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

## **ВПЛИВ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ НА ДЕРЖАВНО-РЕЛІГІЙНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ**

**Yaroslav Kotylko** – postgraduate student in «Public Administration», Institute of the Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv, slaviks@gmail.com

**Kupiak U., Myshok R.**

*Lviv Polytechnic National University*

## **CYBERBULLYING AS A SOCIO-POLITICAL INTERNET TECHNOLOGY IN THE INFORMATION WARFARE**

**Background:** Internet technologies quickly spread and change our perception of the world, which in turn leads to radical changes in various spheres of our life, in particular in social, political, economic, etc. Despite the many prospects that the Internet gives us, it can also be used by certain groups to carry out cyber attacks, spread misinformation, and purposefully ignite aggression among users. Such actions often have serious consequences for the national security and stability of countries, including those at war.

**Purpose:** To establish how cyberbullying was formed as a means of information warfare in Ukraine.

**Methods:** Method of analysis, theoretical method of research was to analyze the documents used to study the work of scientists who studied cyberbullying and its types.

**Results:** Digital aggression, such as cyberbullying, can take many different forms, such as abusive communications, the dissemination of false information, extortion, etc. The following manipulative technologies are included in cyberbullying: flaming, trolling, threats and intimidation, cancellations, etc. Understanding cyberbullying as an Internet technology used in information warfare can be done by studying it from a constructivist perspective. Cyberbullying is seen through the lens of online engagement and from the perspective of how it is felt and interpreted by the individuals involved.

**Conclusion:** The use of cyberbullying and other cybertools in information warfare is now accepted as the standard. Thus, when society views cyberbullying as a set standard in the virtual world, especially during the information war, this phenomenon has gone through a stage of legitimization.

**Keywords:** cyberbullying, information war, internet technology.

Інтернет-технології стрімко поширюються та змінюють наше сприйняття світу, що у свою чергу призводить до радикальних змін у різних сферах нашого життя, зокрема в соціальних, політичних, економічних тощо. Завдяки інтернету ми маємо можливість знайти будь-яку інформацію, спілкуватися з ким завгодно, а тепер ще й працювати та навчатися дистанційно.

Незважаючи на безліч перспектив, які надає нам інтернет, він також може використовуватися певними групами для здійснення кібератак, розповсюдження дезінформації, цілеспрямованого розпалу агресії серед користувачів. Такі дії часто мають серйозні наслідки для національної безпеки

та стабільності країн, зокрема й для таких, які знаходяться у стані війни. В сучасних війнах ведення інформаційної боротьби є невід'ємною складовою військового протистояння (Сотников, 2023). Пропаганда насильства та поширення різних видів дискримінації у віртуальному середовищі, як-от кібербулінгу, може мати негативний вплив на колективну свідомість та соціальну стабільність тої чи іншої країни.

Російська федерація ще з 2014 року веде інформаційну війну проти України, однак після повномасштабного вторгнення російських військ на територію України інформаційне протистояння стало ще актуальнішим. Якщо раніше Росія проводила односторонні інформаційні кампанії з метою поширити свої наративи в українському суспільстві, то тепер Україна активно протистойть агресору на інформаційному фронті. Одним із засобів ведення такої війни є кібербулінг.

Кібербулінг – це вид цифрової агресії, який може проявлятися у різних формах, що у свою чергу включають в себе образливі повідомлення, поширення недостовірної інформації, шантаж, погрози тощо. Можливість швидкого видалення або зміни контенту в інтернеті, а також умовна анонімність, яка притаманна кібербулінгу створюють значні перешкоди у забезпеченні правового захисту жертв цього явища (Ведернікова, 2021).

Розрізняють різні види кібербулінгу. Виділимо такі, що найчастіше застосовуються на інформаційному фронті: флемінг – вербальна конфліктна взаємодія, що зазвичай відбувається в публічному просторі (чати, форуми тощо), здебільшого виникає в результаті активних дискусій на політичні чи релігійні теми з використанням нецензурної лексики та образливих висловлювань; троллінг – провокативно спрямований флемінг, часто постає як перебільшена увага до незначних деталей у певній темі, що обговорюється; погрози та залякування – цілеспрямовані повідомлення агресивного характеру з натяками або прямими погрозами близьким, здоров'ю, життю тощо (Ведернікова, 2021). Крім того, сюди можна віднести й так звану культуру скасування, також відома термінами «кенселінг» та «cancel culture». Загалом ідея культури скасування полягає в тому, що якщо людина чи група людей висловлюється або діє неадекватно, зневажливо чи дискримінаційно, то їх можна осудити та вимагати відповідальності за це (Яремко, 2021). Будь-які некоректні висловлювання чи дії, навіть ті, які були зроблені у минулому, можуть викликати в інтернеті бурхливу реакцію. Як правило, у результаті репутація людей, яких «кенселять», нищиться. Проте таке явище набуде рис кібербулінгу лише тоді, коли проявитиметься без вагомих на це причин або заради вигоди.

Таке явище як кібербулінг можна вважати ефективним засобом інформаційної війни, оскільки він вдало використовується безпосередньо для того, щоб розпалити серед певних користувачів суперечки, поширити недостовірну та негативну інформацію з метою дискредитації і дестабілізації того чи іншого суспільства.

Конструктивістський підхід в соціології висуває тезу про те, що люди конструюють свою дійсність через соціальні взаємодії та взаємодії з оточуючим світом. Таким чином, конструктивісти вважають, що соціальні явища не є об'єктивними, а створюються в процесі соціальної взаємодії (Berger and Luckmann, 1966). У випадку дослідження кібербулінгу конструктивістський підхід може допомогти зрозуміти, як кібербулінг сформувався як засіб інформаційної війни через взаємодію в інтернет-просторі та як він сприймається та інтерпретується безпосередньо учасниками цієї взаємодії.

За П. Бергером і Т. Лукманом кожен етап соціального конструювання має своє значення: хабітуалізація – процес звикання до нового соціального явища; типізація – процес розрізнення та ідентифікації певного соціального феномену; інституалізація – введення його в інституційні структури; легітимація – соціальне явище стає абсолютно прийнятним у суспільстві (Berger and Luckmann, 1966). Розглянемо формування кібербулінгу як інструменту інформаційної війни на прикладі війни росії проти України.

Хабітуалізація кібербулінгу в Україні почалася ще до повномасштабного вторгнення росії на територію України. Агресор намагався поширити свої наративи в українському суспільстві через одиничні «вкиди» недостовірної інформації в основному в соціальних мережах, відповідно через це вже почали виникати суперечки між українцями та росіянами.

Таким чином ці спроби вплинути на громадську думку вже більш активно розвивалися з початку вторгнення російських військ на схід України у 2014 році.

Типізація кібербулінгу відбулася тоді, коли конкретні форми цього явища стали вже стандартизованими та застосовувалися в певних випадках. До прикладу, це могли бути російські фейки про військові успіхи, вигадані історії про життя в Україні, підливна пропаганда проти української влади тощо. Всі ці прийоми застосовувалися для того, аби створити негативний імідж України та українців в очах світової спільноти, до того ж виправдати російську агресію. На фоні цього розпалювалася ворожнеча між українцями та росіянами.

Інституалізація проявилася тоді, коли почали створюватися спеціальні підрозділи для боротьби з кіберзагрозами. Україна зараз активно співпрацює з іншими країнами у питаннях кібербезпеки та боротьби з дезінформацією. Російська влада підпорядковує собі створені нею ж певні підрозділи для поширення контенту, що дискредитує Україну, її владу та армію. Однак слід зазначити, що після повномасштабного вторгнення російських військ, Україна також почала використовувати кіберінструменти для захисту власної національної безпеки, проводити різного роду інформаційні кампанії проти росії тощо.

Зараз кібербулінг та інші кіберінструменти вважаються цілковитою нормою в рамках інформаційної війни. Таким чином це явище пройшло етап легітимації, коли суспільство сприймає кібербулінг за певний стандарт у віртуальному середовищі, особливо під час інформаційної війни.

### Список використаних джерел

- Ведернікова, А. (2021). Кримінологічна характеристика кібербулінгу та його видів. *Інформація і право*. (3(38)), 99–108. [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.3\(38\).243813](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.3(38).243813)
- Сотников, А. В. (2023). Технології маніпуляції як елемент інформаційної війни (на матеріалі мережі «Інтернет»). *Nova filologiâ*, (88), 98–103. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-88-15>
- Berger, P. L. & T. Luckmann (1966), *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge*, Garden City, NY: Anchor Books.
- Yaremko, O. (2021). «Cancel culture» and cyber-aggression: issues of legal assessment. *Aktual'ni problemi pravoznavstva*, 1(2), 107–115. <https://doi.org/10.35774/app2021.02.107>

### References

- Vedernikova, A. (2021). Kryminologichna kharakterystyka kiberbulinhu ta yoho vydiv. *Informatsiia i pravo*. (3(38)), 99–108. [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.3\(38\).243813](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2021.3(38).243813) [In Ukrainian]
- Sotnykov, A. V. (2023). Tekhnolohii manipuliatsii yak element informatsiinoi viiny (na materiali merezhi «Internet»). *Nova filologiâ*, (88), 98–103. <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2022-88-15> [In Ukrainian]
- Berger, P. L. & T. Luckmann (1966), *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge*, Garden City, NY: Anchor Books.
- Yaremko, O. (2021). «Cancel culture» and cyber-aggression: issues of legal assessment. *Aktualni problemi pravoznavstva*, 1(2), 107–115. <https://doi.org/10.35774/app2021.02.107>

**Купяк У., Мишок Р.**

*Національний університет «Львівська політехніка»*

### **КІБЕРБУЛІНГ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЯ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ВІЙНІ**

**Uliana Kupiak** – student of the Sociology and Social Work Department of Lviv Polytechnic National University, [uliana.kupiak.so.2021@lpnu.ua](mailto:uliana.kupiak.so.2021@lpnu.ua)

**Romana Myshok** – postgraduate student in «Sociology», assistant, Department of Sociology and Social Work, Lviv Polytechnic National University, [romana.r.myshok@lpnu.ua](mailto:romana.r.myshok@lpnu.ua)